

V Bruseli 18. 10. 2017
COM(2017) 608 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE A
RADE**

**Jedenásta správa o pokroku dosiahnutom pri budovaní účinnej a skutočnej
bezpečnostnej únie**

I. ÚVOD

Toto je jedenásta z pravidelných mesačných správ o pokroku dosiahnutom pri budovaní účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie. Správa zachytáva vývoj v dvoch hlavných pilieroch: boj proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti, ako aj prostriedkom, ktoré ich podporujú a posilňovanie našej obrany a budovanie odolnosti proti týmto hrozbám.

Predseda Juncker v správe o stave Únie¹ zdôraznil, že Európska únia musí byť v boji proti terorizmu silnejšia a musí nadviazať na skutočný pokrok, ktorý sa v posledných troch rokoch podarilo dosiahnuť. Ako sa uvádza vo vyhlásení o zámere², predloženom Európskemu parlamentu a predsedníctvu Rady, a v sprievodnom pláne na vytvorenie jednotnejšej, silnejšej a demokratickejšej Únie, Komisia v tejto správe vytyčuje **balík opatrení na boj proti terorizmu**, ktoré by sa mali prijať v priebehu nasledujúcich šiestnástich mesiacov. Tieto operačné opatrenia umožnia členským štátom riešiť výrazné slabiny, ktoré odhalili nedávne teroristické útoky a priniesť v otázke posilnenia bezpečnosti skutočný prelom. Zároveň prispievajú k dokončeniu bezpečnostnej únie, v ktorej už teroristi nebudú môcť zneužívať rôzne nedostatky na páchanie svojich brutálnych činov. Okrem týchto praktických opatrení, ktorých prijatie je naplánované v krátkodobom horizonte, pracuje Komisia aj na vytvorení budúcej európskej spravodajskej jednotky. Tento zámer oznámil predseda Juncker vo svojej vízii Európskej únie do roku 2025.

Balík na boj proti terorizmu zahŕňa:

- opatrenia na podporu členských štátov pri **ochrane verejných priestorov** (kapitola II) vrátane Akčného plánu na podporu ochrany verejných priestorov a Akčného plánu na zlepšenie pripravenosti na chemické, biologické, rádiologické a jadrové bezpečnostné riziká,
- opatrenia na **zamedzenie prístupu teroristov k prostriedkom**, ktoré využívajú na prípravu a páchanie útokov, ako sú **nebezpečné látky** alebo **prostriedky na financovanie terorizmu** (kapitola III), vrátane odporúčania o okamžitých krokoch na zabránenie zneužívania prekursorov výbušnín, ako aj opatrenia na podporu orgánov presadzovania práva a justičných orgánov, ktoré pri vyšetrowaní trestných činov narážajú na problém **využívania šifrovania**,
- ďalšie kroky v oblasti **boja proti radikalizácii** (kapitola IV),
- ďalšie kroky na posilnenie **vonkajšieho rozmeru** boja proti terorizmu (kapitola V) vrátane návrhu rozhodnutia Rady o uzatvorení Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu v mene Európskej únie a návrhu rozhodnutia Rady o uzatvorení Dodatočného protokolu k Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu v mene Európskej únie, ako aj odporúčania Rade, aby povolila začať rokovania o revidovanej dohode o záznamoch o cestujúcich s Kanadou.

II. OPATRENIA NA POSILNENIE OCHRANY PRED TERORIZMOM A ZVÝŠENIE ODOLNOSTI PROTI NEMU

1. Lepšia ochrana verejných priestorov

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sk.htm.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_sk.pdf.

Teroristi vo svojej propagande a pri výbere cieľov svojich útokov čoraz viac presúvajú pozornosť na verejné priestory, ako sú pešie zóny, turistické lokality, dopravné uzly, nákupné centrá, koncertné sály a námestia, dôkazom čoho sú napríklad útoky v Barcelone, Berlíne, Bruseli, Londýne, Manchestri, Nice, Paríži či Štokholme. Spoločným znakom všetkých týchto „mäkkých cieľov“ je ich otvorený a verejný charakter, ako aj veľká koncentrácia ľudí, v dôsledku čoho sú už vo svojej podstate zraniteľné.

Na zníženie zraniteľnosti týchto miest, skoršie odhaľovanie hrozieb a zvýšenie odolnosti možno urobiť viac. Práve z tohto dôvodu stanovila Komisia v **Akčnom pláne na podporu ochrany verejných priestorov**³, ktorý sa predkladá spolu s touto správou, opatrenia, ktoré by mali podporiť členské štáty na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni v ich snahe o zlepšenie fyzickej ochrany pred teroristickými hrozbami. Hoci je zrejmé, že toto riziko nemožno úplne eliminovať, cieľom akčného plánu je podporovať členské štáty pri odhaľovaní hrozieb, znižovaní úrovne zraniteľnosti verejných priestorov, zmiernení následkov teroristických útokov, ako aj pri prehlbovaní spolupráce.

EÚ môže prispieť k ochrane verejných priestorov dvojakým spôsobom. V prvom rade môže EÚ podporovať **cezhraničnú výmenu najlepších postupov, a to okrem iného aj prostredníctvom financovania**. Ide napríklad o opatrenia, ktoré presadzujú a podporujú vybudovanie inovačných a diskretných bezpečnostných bariér v mestách bez toho, aby sa zmenil otvorený charakter týchto miest („ochrana už v štádiu návrhu“). S cieľom finančne podporiť opatrenia uvedené v akčnom pláne dnes Komisia zverejnila výzvu na predkladanie návrhov, na ktorú z Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia vyčlenila celkovo 18,5 mil. EUR. Toto krátkodobé financovanie bude v roku 2018 doplnené o financovanie v rámci iniciatívy mestské inovačné opatrenia spadajúcej do Európskeho fondu regionálneho rozvoja, ktorej nosnou témou bude bezpečnosť a na ktorú budú vyčlenené prostriedky v celkovej výške až 100 mil. EUR. V tejto súvislosti bola 15. septembra 2017 iniciovaná verejná konzultácia, v rámci ktorej môžu mestá predkladať svoje predstavy o inovačných riešeniach v oblasti bezpečnosti. Výsledky tejto konzultácie Komisia zohľadní pri formulovaní ďalších výziev na predkladanie návrhov v tejto oblasti.

Po druhé môže EÚ podporovať **nadväzovanie spolupráce so širokým okruhom zainteresovaných strán**, čo je základným predpokladom na zlepšenie ochrany verejných priestorov. Výmena skúseností a združovanie zdrojov by mali byť lepšie štruktúrované. Komisia vytvorí na tento účel fórum, ktoré umožní zapojiť do spolupráce súkromných prevádzkovateľov, ako napr. nákupné centrá, organizátorov koncertov, športové haly, hotely a autopožičovne. Toto fórum vytvorí priestor na spoločné uvedomenie si súčasných bezpečnostných výziev a podnietí k vytváraniu verejno-súkromných partnerstiev v oblasti bezpečnosti v záujme posilnenia ochrany. Na ochrane verejných priestorov sa výrazne podieľajú aj miestne a regionálne orgány, ktoré musia byť zapojené do príslušných činností realizovaných na úrovni EÚ. Komisia preto tieto zainteresované strany aktívnejšie zapojí do tohto procesu a v tejto súvislosti nadviaže dialóg s regionálnymi a miestnymi orgánmi, ako napr. s primátormi veľkých miest, ktorý prispeje k výmene informácií a najlepších postupov v oblasti ochrany verejných priestorov. Ďalšiu príležitosť na výmenu najlepších postupov pri ochrane verejných priestorov poskytne Komisia začiatkom budúceho roka, keď v spolupráci

³ COM(2017) 612 final (18.10.2017).

s Výborom regiónov zorganizuje v nadväznosti na vyhlásenie z Nice⁴ z 29. septembra 2017 zasadnutie na vysokej úrovni s primátormi, ktorí podpísali vyhlásenie z Nice, ako aj s ďalšími zainteresovanými zástupcami miestnej a regionálnej samosprávy.

Komisia bude zároveň ďalej pracovať na zabezpečovaní ochrany a odolnosti **kritickej infraštruktúry**. Komplexné posúdenie bezpečnostnej politiky EÚ⁵ okrem iného poukázalo aj na to, že treba prispôbiť Európsky program na ochranu kritickej infraštruktúry⁶ vznikajúcim hrozbám. Komisia začala v tejto súvislosti proces hodnotenia smernice⁷ o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr. V tomto hodnotení sa zohľadnia získané skúsenosti a vývoj za posledné roky, ako napr. prijatie smernice o bezpečnosti sietí a informačných systémov⁸. Európsky program na ochranu kritickej infraštruktúry sa medzičasom posilnil. V praxi to znamená, že reaguje na vynárajúce sa výzvy, akými sú vnútorné a hybridné hrozby, a že rozšíril svoj vonkajší rozmer nadviazaním spolupráce so susednými krajinami vo východnom susedstve a na západnom Balkáne.

Sektor dopravy je mnoho rokov nielen samotným cieľom teroristických útokov, ale aj prostriedkom na ich páchanie (napr. únosy lietadiel alebo použitie nákladného vozidla na vrážanie do ľudí). V tejto súvislosti je potrebné posúdiť, do akej miery sú **bezpečnostné predpisy v sektore dopravy** schopné zaisťovať bezpečnosť a zároveň zaručiť plynulosť dopravných sietí. Keďže sektor leteckej dopravy je podstatne lepšie chránený, teroristické útoky sú viac oportunistické a vo väčšej miere sa zameriavajú na verejné priestory. Veľkému riziku je v tejto súvislosti vystavená **železničná doprava**, pretože jej infraštruktúra je zo svojej podstaty otvorenú infraštruktúrou. V súčasnosti neexistuje na úrovni EÚ žiaden legislatívny rámec, ktorý by upravoval problematiku ochrany osobnej železničnej dopravy pred terorizmom a závažnou trestnou činnosťou. Komisia začala v súčinnosti s členskými štátmi 15. júna 2017 proces spoločného posúdenia rizika v železničnej doprave a pracuje na ďalších opatreniach, ktoré zlepšia bezpečnosť osobnej železničnej dopravy. Komisia zároveň pripravuje súbor nástrojov osvedčených postupov v oblasti bezpečnosti pre sektor komerčnej **cestnej dopravy**. Jeho ťažiskom bude posilnenie bezpečnosti nákladných vozidiel zmiernením rizika neoprávneného vniknutia do nákladného vozidla vrátane jeho únosu alebo krádeže s cieľom využiť ho ako zbraň pri teroristickom útoku. Tento súbor nástrojov, ktorý bude poskytovať usmernenia pre sektor vnútroštátnej cestnej dopravy, bude dostupný do konca roka 2017. Komisia bude naďalej pracovať aj na posilnení **bezpečnosti námornej dopravy**, pričom sa zameria najmä na zlepšenie ochrany námornej dopravnej infraštruktúry vrátane prístavov a prístavných zariadení, ako aj kontajnerových a osobných prepravných lodí ako sú výletné lode a trajekty.

⁴ Vyhlásenie z Nice bolo prijaté na konferencii primátorov euro-stredozemského regiónu v Nice 29. septembra 2017, ktorá sa za účasti Komisie konala na podnet primátora z Nice. Cieľom tejto konferencie bolo zapojiť mestá a miestne a regionálne samosprávy do výmeny najlepších postupov v oblasti predchádzania radikalizácii a ochrany verejných priestorov.
<http://www.nice.fr/uploads/media/default/0001/15/TERRORISME%20EUROPE%20Déclaration%20-%20der%20version.pdf>.

⁵ Pozri Deviatu správu o pokroku smerom k dosiahnutiu účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie [COM(2017) 407final z 26.7.2017] a pripojený pracovný dokument útvarov Komisie [SWD(2017) 278 final].

⁶ Európsky program na ochranu kritickej infraštruktúry (EPCIP) vytvára rámec pre činnosti EÚ zamerané na zlepšenie ochrany kritickej infraštruktúry v Európe - vo všetkých členských štátoch a všetkých relevantných hospodárskych odvetviach. Nosným pilierom je smernica o európskej kritickej infraštruktúre z roku 2008 (smernica 2008/114/ES z 8.12.2008).

⁷ Smernica 2008/114/ES (8.12.2008).

⁸ Smernica 2016/1148 (6.7.2016).

2. *Lepšia pripravenosť na chemické, biologické, rádiologické a jadrové bezpečnostné riziká*

Hoci je pravdepodobnosť útokov s použitím chemických, biologických, rádiologických a jadrových (CBRN) látok v EÚ stále nízka, celková hrozba, ktorú tieto látky predstavujú, narastá. Existujú náznaky, že úmyslom niektorých individuálnych páchatel'ov alebo teroristických skupín by mohlo byť nadobudnutie CBRN materiálu, ako aj poznatkov a spôsobilosti na jeho využitie na teroristické účely. Potenciálu CBRN útokov je v teroristickej propagande vyhradený značný priestor. Aj komplexné posúdenie bezpečnostnej politiky EÚ⁹ poukázalo na potrebu zlepšiť pripravenosť na tieto hrozby.

S cieľom lepšie sa pripraviť v nasledujúcich rokoch na CBRN hrozby predkladá Komisia spolu s touto správou aj **Akčný plán na zlepšenie pripravenosti na chemické, biologické, rádiologické a jadrové bezpečnostné riziká**¹⁰. Do tohto plánu je zahrnutá široká škála opatrení, ktoré sú zamerané na zlepšenie pripravenosti, odolnosti a koordinácie na úrovni EÚ. Ako príklad možno uviesť vytvorenie siete EÚ v oblasti chemickej, biologickej, rádiologickej a jadrovej bezpečnosti, ktorá bude združovať všetkých aktérov pôsobiacich v tejto sfére. Táto sieť bude doplnená o znalostné centrum v oblasti CBRN, ktoré bude zriadené v Európskom centre pre boj proti terorizmu (ECTC) v rámci Europolu. Zároveň je dôležité zlepšiť využívanie existujúcich zdrojov. V akčnom pláne sa preto navrhuje posilniť pripravenosť a reakciu na CBRN hrozby prostredníctvom cielenej odbornej prípravy a série cvičení, do ktorých budú zapojení všetci špecialisti prvého zásahu (z oblasti presadzovania práva, civilnej ochrany, zdravotníctva) a v relevantných prípadoch aj partneri z vojenského a súkromného sektora. Využívať sa budú aj existujúce nástroje na úrovni EÚ, konkrétne mechanizmus Únie v oblasti civilnej ochrany (UCPM)¹¹ a Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL). Členské štáty by mali i naďalej posilňovať existujúcu európsku kapacitu pre reakcie na núdzové situácie (EERC) pôsobiacu v rámci UCPM, aby bolo v prípade vážneho CBRN incidentu možné zabezpečiť intenzívnejšiu podporu. Členské štáty sa v tejto súvislosti vyzývajú, aby pre potreby EERC vyčlenili ďalšie kapacity.

Právne predpisy EÚ o **závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia**¹² zabezpečujú pripravenosť na mimoriadne situácie v oblasti zdravia, dohľad nad nimi a koordináciu reakcie na ne v rámci celej EÚ. V tejto súvislosti sa zabezpečí, aby bol systém včasného varovania a včasnej reakcie v EÚ lepšie prepojený s ďalšími systémami, ktoré v EÚ slúžia na varovania pred biologickými, chemickými, environmentálnymi a neznámymi hrozbami. Na základe programu v oblasti zdravia sa financujú cvičenia v rámci celej EÚ, ktoré sú zamerané na zlepšovanie pripravenosti a reakcie na núdzové situácie, ako aj spoločné akcie na podporu členských štátov pri posilňovaní laboratórnych kapacít, vakcinačných programov a kľúčových kapacít s súlade s medzinárodnými zdravotnými predpismi.

Všetkým týmto iniciatívam bude poskytnutá podpora formou cielených výskumných činností, financovania a spolupráce s príslušnými medzinárodnými partnermi.

⁹ Pozri Deviatu správu o pokroku smerom k dosiahnutiu účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie [COM(2017) 407final z 26.7.2017] a pripojený pracovný dokument útvarov Komisie [SWD(2017) 278 final].

¹⁰ COM(2017) 610 final (18.10.2017).

¹¹ Rozhodnutie 1313/2013 (17.12.2013).

¹² Rozhodnutie č. 1082/2013/EÚ (22.10.2013).

III. ZAMERANIE SA NA PROSTRIEDKY, KTORÉ PODPORUJÚ TERORIZMUS

1. *Financovanie terorizmu: cezhraničný prístup k finančným informáciám*

Informácie o finančných aktivitách osôb podozrivých z terorizmu môžu byť kľúčom k úspechu pri vyšetrowaní terorizmu. Finančné údaje (vrátane údajov o finančných transakciách) môžu vďaka svojej presnosti a spoľahlivosti prispieť k identifikácii teroristov, odhaľovaniu väzieb na spolupáchateľov, vystopovaniu činnosti, logistiky a pohybu podozrivých osôb, ako aj k zmapovaniu teroristických sietí. Orgány presadzovania práva môžu vďaka okamžitému prehľadu o finančných aktivitách podozrivých osôb a ich spolupáchateľov získavať informácie, ktoré majú kľúčový význam z hľadiska zabránenia útokom, ako aj z hľadiska reakcie na ich následky. Čoraz viac sa do popredia dostáva fenomén improvizovaných útokov malého rozsahu, ktorý predstavuje novú výzvu. Keďže tieto útoky sú plánované na poslednú chvíľu, nemusia existovať úplne jednoznačné náznaky, ktoré by poukazovali na ich prípravu. Ako podozrivé sa nemusia javiť ani finančné transakcie súvisiace s týmito útokmi, v dôsledku čoho sa tieto informácie dostávajú do pozornosti príslušných orgánov až po samotnom útoku.

Ako už bolo oznámené v akčnom pláne boja proti financovaniu terorizmu¹³ z roku 2016, **Komisia momentálne analyzuje, či sú potrebné ďalšie opatrenia**, ktoré by zjednodušili prístup k finančným informáciám z iných jurisdikcií v rámci EÚ na účely vyšetrowania terorizmu. Prvú analýzu tohto druhu Komisia uskutočnila v rámci tretej správy o pokroku smerom k dosiahnutiu účinnej a skutočnej bezpečnostnej únie z decembra 2016¹⁴, v ktorej uviedla, že bude pokračovať vo svojom posúdení, pričom sa osobitne zameria na prípadný vplyv na základné práva, najmä na právo na ochranu osobných údajov. Odvtedy viedla Komisia konzultácie so zainteresovanými stranami a analyzovala mechanizmy, ktoré príslušným orgánom umožňujú prístup k relevantným informáciám, najmä k finančným údajom uchovávaným v iných členských štátoch. Zároveň sa zameriavala na prekážky, ktoré bránia rýchlemu a účinnému prístupu k týmto informáciám a na prípadné možnosti ich odstránenia.

Okrem prebiehajúceho posudzovania bude Komisia naďalej podporovať výmenu **najlepších postupov** týkajúcich sa metód vyšetrowania a analýzy spôsobov, ktorými teroristi získavajú a presúvajú finančné prostriedky, a to okrem iného aj prostredníctvom financovania na základe výzvy na predkladanie návrhov, ktorú dnes Komisia zverejnila a na ktorú vyčlenila 2,5 mil. EUR.

V tejto súvislosti Komisia posudzuje možnosti **zlepšenia spolupráce medzi finančnými spravodajskými jednotkami**¹⁵, ktoré boli zriadené na účely predchádzania praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ich odhaľovania a účinného boja proti nim. V správe finančných spravodajských jednotiek z decembra 2016, ktorá mapuje vývoj v tejto oblasti,

¹³ COM(2016) 50 final (2.2.2016).

¹⁴ COM(2016) 831 final (21.12.2016).

¹⁵ Finančné spravodajské jednotky boli zriadené rozhodnutím Rady 2000/642/SVV (17.10.2000). Ich pôsobnosť je ďalej upravená v smernici 2015/849 (20.5.2015) o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu. Ide o operačne nezávislé a samostatné jednotky, ktoré zodpovedajú za prijímanie a analyzovanie správ o podozrivých transakciách a iných informáciách, ktoré sú relevantné z hľadiska prania špinavých peňazí, súvisiacich predikatívnych trestných činov alebo financovania terorizmu, od príslušných subjektov a za poskytovanie výsledkov svojich analýz a akýchkoľvek ďalších relevantných informácií príslušným orgánom.

ako aj v príslušnom pracovnom dokumente útvarov Komisie o zlepšení spolupráce medzi finančnými spravodajskými jednotkami¹⁶, sa dôraz kladie na viaceré obmedzenia, ktorým čelia finančné spravodajské jednotky pri uplatňovaní vnútroštátnych právomocí, a poukazuje sa na spôsoby zlepšenia situácie v tejto oblasti prostredníctvom: i) vykonávania 4. smernice o praní špinavých peňazí¹⁷ a jej zmien¹⁸, o ktorých sa v súčasnosti rokuje; ii) ďalších iniciatív realizovaných v rámci platformy finančných spravodajských jednotiek pôsobiacej na úrovni EÚ, ktorých cieľom je prehĺbiť spoluprácu na operačnej úrovni prostredníctvom usmernení, štandardizácie postupov a obchodných riešení, ktoré sa majú implementovať do siete FIU.Net a iii) regulačných opatrení zameraných na riešenie ďalších otázok vyplývajúcich z rozdielneho postavenia a právomocí finančných spravodajských jednotiek, ktorých cieľom bude najmä zjednodušiť koordináciu a výmenu informácií medzi finančnými spravodajskými jednotkami navzájom, ako aj medzi finančnými spravodajskými jednotkami a orgánmi presadzovania práva.

V súčasnosti sa pracuje aj na zjednodušení **prístupu k finančným údajom v členských štátoch**. Navrhované zmeny **4. smernice o praní špinavých peňazí**¹⁹, o ktorých sa momentálne rokuje so spoluzákonodarcami, by vo všetkých členských štátoch viedli k zriadeniu centrálnych registrov bankových účtov alebo centrálnych systémov vyhľadávania údajov, ku ktorým by mali prístup finančné spravodajské jednotky a iné príslušné orgány, ktoré sú zodpovedné za boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Zriadenie týchto registrov vo všetkých členských štátoch prispeje k jednoduchšiemu zisťovaniu údajov o účtoch. Komisia na základe uvedených skutočností pripravuje iniciatívu na **rozšírenie prístupu k takýmto registrom bankových účtov na účely presadzovania práva**²⁰, a to v záujme posilnenia spôsobilosti orgánov presadzovania práva na rýchlejšie odhaľovanie existencie bankových účtov.

Počas konzultácií so zainteresovanými stranami sa pozornosť venovala aj **prekážkam pri získavaní údajov o finančných transakciách uchovávaných v iných členských štátoch**. Informácie o bankových účtoch si môžu členské štáty v prípade potreby vymeniť do ôsmich hodín²¹ prostredníctvom kanálov policajnej spolupráce. K ľahšiemu prístupu k údajom o finančných transakciách uchovávaným v iných členských štátoch môžu prispieť aj finančné spravodajské jednotky. Ak sa takéto informácie majú použiť ako dôkazné prostriedky v trestnom konaní, možno o ne požiadať na základe vzájomnej právnej pomoci. Európsky vyšetrovací príkaz²² však prináša nové možnosti na získavanie údajov o finančných transakciách, a to podstatne rýchlejším spôsobom ako v prípade vzájomnej právnej pomoci. K dnešnému dňu, teda len niekoľko mesiacov po uplynutí lehoty na transpozíciu, transponovalo európsky vyšetrovací príkaz len 16 členských štátov a zostávajúce členské štáty sa naliehavo vyzývajú na to, aby tak urobili čo najskôr. K lepšiemu cezhraničnému prístupu

¹⁶ SWD(2017)275 final (26.6.2017).

¹⁷ Smernica 2015/849 (20.5.2015).

¹⁸ COM(2016) 450 final (5.7.2016).

¹⁹ COM(2016) 450 final (5.7.2016).

²⁰ <http://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/Ares-2017-3971182>.

²¹ V rámcovom rozhodnutí Rady 2006/960/SVV (tzv. švédska iniciatíva) sa stanovujú nasledujúce lehoty, v rámci ktorých odpovedajú orgány presadzovania práva na zahraničné žiadosti: osem hodín v naliehavých prípadoch, ak sú požadované informácie alebo spravodajské informácie v databáze, ku ktorej má orgán presadzovania práva priamy prístup, a dlhšie lehoty, ak požadované informácie alebo spravodajské informácie nie sú v databáze, ku ktorej má orgán presadzovania práva priamy prístup.

²² Smernica (EÚ) 2014/41 (3.4.2014).

k takýmto údajom prispejú napokon aj pripravované legislatívne návrhy o elektronických dôkazných prostriedkoch, ktoré sú naplánované na začiatok roka 2018.

Počas konzultácií so zainteresovanými stranami sa poukázalo aj na **prekážky, ktoré bránia pri zisťovaní údajov o finančných transakciách uchovávaných v iných členských štátoch**. V záujme odstránenia týchto prekážok sa Komisia v rámci prebiehajúceho posúdenia zameria aj na zhodnotenie potreby, technickej realizovateľnosti a primeranosti vzájomného prepojenia centrálnych registrov bankových účtov, pričom zohľadní všetky existujúce a plánované nástroje na zjednodušenie prístupu k údajom o finančných transakciách z iných členských štátov.

V tomto zmysle bude Komisia **so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami ďalej viesť konzultácie** o potrebe, technickej realizovateľnosti a primeranosti prípadných nových opatrení, ktoré by boli na úrovni Únie zavedené v záujme uľahčenia a urýchlenia cezhraničného prístupu k údajom o finančných transakciách, ako aj o postupoch na zabezpečenie dôvernosti. Na základe výsledkov prebiehajúcich posúdení, ktoré sú zamerané na využívanie finančných informácií na účely vyšetrovania terorizmu, zorganizuje Komisia v novembri 2017 stretnutie zainteresovaných strán na vysokej úrovni. K ústredným témam ich diskusie budú patriť:

- hlavné prekážky účinného a včasného prístupu k údajom o finančných transakciách uchovávaným v iných členských štátoch na účely vyšetrovania terorizmu a
- potreba, technická realizovateľnosť a primeranosť prípadných ďalších opatrení, ktorých cieľom je zabezpečiť rýchly, účinný a bezpečný cezhraničný prístup k údajom o finančných transakciách na účely vyšetrovania terorizmu.

O výsledkoch tejto diskusie predloží Komisia správu.

2. *Výbušniny: ďalšie obmedzenie prístupu k prekurzorom výbušnín*

Na základe **nariadenia o prekurzoroch výbušnín**²³ sa obmedzuje prístup širokej verejnosti k siedmym chemickým látkam (tzv. obmedzené prekurzory výbušnín uvedené v prílohe I k uvedenému nariadeniu), ako aj ich používanie. Komisia prijala vo februári 2017 správu o uplatňovaní tohto nariadenia v členských štátoch²⁴. Z uvedenej správy vyplynulo, že aj vďaka vykonávaniu nariadenia sa obmedzil prístup k nebezpečným prekurzorom výbušnín, ktoré možno zneužiť na domácu výrobu výbušnín. Členské štáty zároveň predkladali správy o prípadoch, keď vďaka uplatňovaniu nariadenia bolo možné včas odhaliť pripravované teroristické útoky²⁵. V záujme zabezpečenia úplného vykonávania tohto nariadenia začala Komisia v máji a septembri 2016 postup v prípade nesplnenia povinnosti proti viacerým členským štátom, ktoré úplne nevykonali toto nariadenie. K októbru 2017 tento postup prebieha už len proti dvom členským štátom, a to proti Španielsku a Rumunsku.

Nedávne teroristické útoky a incidenty však naznačujú, že napriek tomuto spoločnému úsiliu predstavujú **podomácky vyrobené výbušniny** pre Európu stále veľkú **hrozbu**. Tieto látky sú

²³ Nariadenie 98/2013 (15.1.2013).

²⁴ COM(2017) 103 final (28.2.2017).

²⁵ Belgické ministerstvo vnútra 23. júna 2017 oznámilo, že v priebehu jedného roka dostalo 30 správ o podozrivom predaji. Francúzsko dostalo od februára do júna 2017 dovedna 11 správ, ktoré sa väčšinou týkali peroxidu vodíka.

naďalej dostupné a používajú sa na domácu výrobu výbušnín. Pri útokoch bol v prevažnej miere použitý triacetón triperoxid (TATP), teda podomácky vyrobená výbušnina, po ktorej teroristi údajne s obľubou siahajú²⁶.

Vzhľadom na súčasnú hrozbu, ktorú prekursorov výbušnín predstavujú, je nevyhnutné prijať okamžité opatrenia, ktoré zabezpečia čo možno najúčinnnejšie vykonávanie existujúceho nariadenia vo všetkých členských štátoch. Práve z tohto dôvodu prekladá Komisia spolu s touto správou aj **odporúčanie**²⁷, ktoré obsahuje usmernenia o okamžitých krokoch na zabránenie zneužívania prekursorov výbušnín. Komisia v tejto súvislosti vyzýva členské štáty, aby úplne vykonali toto odporúčanie, a aby tak v maximálnej možnej miere obmedzili prístup teroristov k prekursorom výbušnín a ich používanie a zároveň zabezpečili lepšiu kontrolu ich legitímneho používania, ako aj lepšie postupy v prípade podozrivých transakcií. Komisia je pripravená v tejto súvislosti poskytnúť členským štátom pomoc.

Komisia okrem toho zintenzívňuje proces **preskúmania nariadenia o prekursoroch výbušnín**. Na tento účel vypracovala hodnotenie, na ktoré v prvej polovici roka 2018 nadviaže posúdenie vplyvu. Cieľom tohto hodnotenia je posúdiť význam, účinnosť, efektívnosť, koherenciu a pridanú hodnotu nariadenia a zároveň odhaliť problematiku miesta a prekážky, ktoré si môžu vyžadovať prijatie ďalších krokov. V posúdení vplyvu sa zhodnotia jednotlivé možnosti riešenia odhalených problémov a prekážok.

3. *Šifrovanie: podpora presadzovania práva pri vyšetrowaní trestných činov*

Využívanie šifrovania je základným predpokladom na zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti a ochrany osobných údajov. Právne predpisy EÚ výslovne poukazujú na to, že šifrovanie zohráva úlohu pri zaisťovaní primeranej bezpečnosti v procese spracúvania osobných údajov²⁸. Súčasne je potrebné uviesť, že orgány presadzovania práva a justičné orgány narážajú pri vyšetrowaní trestných činov čoraz častejšie na problém využívania šifrovania páchatel'mi. Táto skutočnosť ovplyvňuje schopnosť týchto orgánov získavať informácie, ktoré sú potrebné ako dôkazné prostriedky pri vyšetrowaní trestných činov, a následne trestne stíhať a usvedčovať páchatel'ov. Očakáva sa, že využívanie šifrovania páchatel'mi, a teda aj vplyv týchto praktík na vyšetrowanie trestných činov, v nasledujúcich rokoch ďalej porastie.

V nadväznosti na výzvu zo zasadnutia Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci z decembra 2016 viedla Komisia **so všetkými zainteresovanými stranami diskusie o úlohe šifrovania pri vyšetrowaní trestných činov**, pričom sa zmerala tak na technické, ako aj na právne aspekty. Do tohto procesu boli zapojení experti z Europolu, Eurojustu, Európskej justičnej siete na boj proti počítačovej kriminalite (EJCN), Agentúry Európskej únie pre sieťovú a informačnú bezpečnosť (ENISA), Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA) a na úrovni členských štátov zástupcovia orgánov presadzovania práva, priemyslu a organizácii občianskej spoločnosti. O dosiahnutom pokroku sa pravidelne predkladali správy na úrovni pracovnej skupiny Rady a 18. septembra 2017 bol za účasti členských štátov zorganizovaný

²⁶ Správa o situácii a trendoch v oblasti terorizmu v EÚ (TE-SAT) 2017: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>.

²⁷ C(2017) 6950 final (18.10.2017).

²⁸ Článok 32 nariadenia 2016/679 (27.4.2017).

seminár venovaný tejto problematike. Počas tohto procesu sa uskutočnila séria stretnutí so zástupcami priemyslu a organizácií občianskej spoločnosti.

Na základe diskusií s členskými štátmi a zainteresovanými stranami a ich pripomienok dospela Komisia k záveru, že v záujme **podpory orgánov presadzovania práva a justičných orgánov**, ktoré pri vyšetrowaní trestných činov narážajú na problém využívania šifrovania páchatel'ami, by sa mal do praxe zaviesť nasledujúci súbor **opatrení**. Ide o a) opatrenia právnej povahy, ktorých cieľom je zjednodušiť prístup k zašifrovaným dôkazným prostriedkom, ako aj o b) opatrenia technickej povahy, ktoré sú zamerané na posilnenie spôsobilosti na dešifrovanie informácií. Komisia bude ďalej sledovať vývoj v tejto oblasti.

a) právny rámec upravujúci cezhraničný prístup k elektronickým dôkazným prostriedkom

Orgány presadzovania práva často narážajú na problém prístupu k dôkazným prostriedkom, ktoré sa nachádzajú v inej krajine. Vďaka legislatívnemu vývoju, ktorý momentálne prebieha na úrovni Európskej únie, sa môže zlepšiť schopnosť orgánov presadzovania práva a justičných orgánov získavať prístup k potrebným, avšak pravdepodobne zašifrovaným, informáciám v iných členských štátoch. Primeraný právny rámec je predpokladom účinného vyšetrowania a stíhania trestných činov. V tomto zmysle predloží Komisia začiatkom roka 2018 legislatívne návrhy, ktoré zjednodušia **cezhraničný prístup k elektronickým dôkazným prostriedkom**. Popri uvedených skutočnostiach vykonáva Komisia súbor praktických opatrení²⁹, ktorých cieľom je zlepšiť cezhraničný prístup k elektronickým dôkazným prostriedkom na účely vyšetrowania trestných činov. Okrem iného ide o financovanie odbornej prípravy v oblasti cezhraničnej spolupráce, vývoj elektronickej platformy na výmenu informácií v rámci EÚ a štandardizáciu formulárov používaných pre potreby justičnej spolupráce medzi členskými štátmi.

b) opatrenia technickej povahy

V závislosti od metódy šifrovania, ktorú páchatelia používajú, sú orgány presadzovania práva a justičné orgány schopné obnoviť niektoré informácie. Na úrovni viacerých členských štátov boli preto zriadené expertné útvary, ktoré sa venujú problematike šifrovania pri vyšetrowaní trestných činov. Väčšina členských štátov však nemá k dispozícii dostatočné odborné kapacity, ani technické zdroje. Táto skutočnosť vážne ohrozuje schopnosť orgánov presadzovania práva a justičných orgánov získavať prístup k zašifrovaným informáciám pri vyšetrowaní trestných činov. Komisia preto navrhuje **celý rad opatrení na podporu orgánov členských štátov**, a to bez toho, aby zakázala, obmedzila alebo oslabilala šifrovanie.

Po prvé bude Komisia podporovať snahu Europolu o posilnenie spôsobilosti na dešifrovanie informácií. V tejto súvislosti Komisia navrhla, aby sa pri príprave rozpočtu EÚ na rok 2018 vyčlenilo pre Europol celkovo 86 dodatočných pracovných miest v oblasti bezpečnosti (o 19 viac ako v rozpočte na rok 2017), a to najmä pre potreby Európskeho centra boja proti počítačovej kriminalite (EC 3). Posúdi sa potreba dodatočných zdrojov a Komisia bude v ďalšej správe o pokroku pri budovaní bezpečnostnej únie informovať o finančných prostriedkoch, ktoré boli vyčlenené na tento účel. Na základe výskumu a vývoja v rámci programu Horizont 2020 a iných programov, ktoré sú podporované z prostriedkov EÚ, by sa

²⁹ Pozri Ôsmu správu o pokroku na ceste k účinnej a skutočnej bezpečnostnej únii [COM(2017) 354 final z 29.6.2017].

mal zohľadniť budúci technický vývoj. Nebude sa však uvažovať o opatreniach, ktoré by oslabili šifrovanie alebo by mali vplyv na väčšie resp. nediferencované množstvo ľudí.

Po druhé by sa mala zriadiť **sieť expertných centier**, ktoré by zabezpečovali podporu pre orgány presadzovania práva a justičné orgány na vnútroštátnej úrovni. Týmto krokom by sa mohlo zlepšiť spoločné využívanie spôsobilosti a odbornosti na úrovni jednotlivých členských štátov bez toho, aby sa museli nahradiť vnútroštátne iniciatívy. Členské štáty sú v tejto súvislosti nabádané k tomu, aby na zriadenie, rozšírenie alebo rozvoj vnútroštátnych expertných centier využili finančné prostriedky, ktoré sú dostupné v rámci národných programov Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia. Komisia bude na európskej úrovni podporovať Europol, ktorý bude pôsobiť ako centrálny uzol na zjednodušenie spolupráce medzi týmito vnútroštátnymi expertnými centrami.

Po tretie by mali mať orgány členských štátov k dispozícii **súbor alternatívnych metód vyšetovania**, ktoré by zjednodušili prípravu a používanie opatrení na získavanie potrebných zašifrovaných informácií. Do vypracovania tohto súboru metód by mala byť zapojená aj sieť expertných centier. Ako najlepšie miesto na zriadenie a vedenie registra uvedených metód a nástrojov sa javí Európske centrum boja proti počítačovej kriminalite (EC 3), ktoré spadá do právomocí Europolu. Nebude sa však uvažovať o opatreniach, ktoré by oslabili šifrovanie alebo by mali vplyv na väčšie resp. nediferencované množstvo ľudí.

Po štvrté by sa pozornosť mala upriamiť aj na **poskytovateľov služieb a iných partnerov z priemyselného sektora, ktorí zohrávajú dôležitú úlohu** pri poskytovaní riešení pri tzv. silnom šifrovaní. Vzhľadom na záväzky, ktoré Komisia prijala v tejto oblasti, by zabezpečenie intenzívnejšej a lepšie štruktúrovanej spolupráce medzi jednotlivými orgánmi, poskytovateľmi služieb a inými partnermi z priemyselného sektora prispelo na všetkých stranách k lepšiemu pochopeniu existujúcich a vznikajúcich výziev. Preto bude Komisia v rámci internetového fóra EÚ a siete expertných centier podporovať nadväzovanie štruktúrovaného dialógu s poskytovateľmi služieb a inými podnikateľskými subjektmi, do ktorého budú v prípade potreby zapojené aj občianske spoločnosti.

Po piate by mali **programy odbornej prípravy** pre orgány presadzovania práva a justičné orgány zabezpečiť, aby boli príslušní pracovníci lepšie pripravení na získavanie potrebných informácií, ktoré páchatelia trestnej činnosti zašifrovali. Vypracovanie týchto programov má Komisia v úmysle podporiť finančnými prostriedkami vo výške 500 000 EUR, ktoré budú vyčlenené z Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia v rámci ročného pracovného programu na rok 2018. V relevantných prípadoch sa využijú aj odborné znalosti Európskej skupiny pre vzdelávanie a odbornú prípravu v oblasti boja proti počítačovej kriminalite (ECTEG). Okrem toho bude Komisia podporovať zaisťovanie odbornej prípravy Agentúrou Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL). Členské štáty sa v tejto súvislosti vyzývajú, aby na účely odborného vzdelávania využili finančné prostriedky, ktoré sú dostupné v rámci národných programov Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia.

Po šieste je potrebné **nepretržite posudzovať technické a právne aspekty** šifrovania pri vyšetovaní trestných činov. Tento krok je nevyhnutný vzhľadom na neustály vývoj metód šifrovania, zvýšenú mieru ich využívania páchatelmi a ich vplyv na vyšetovanie trestných činov. Komisia bude v tejto dôležitej práci pokračovať. Zároveň v spolupráci s Európskym centrom boja proti počítačovej kriminalite (EC 3) spadajúcim do právomocí Europolu,

Európskou justičnou sieťou na boj proti počítačovej kriminalite (EJCN) a Eurojustom podporí vytvorenie monitorovacieho centra.

IV. Boj proti radikalizácii

1. *Expertná skupina na vysokej úrovni pre oblasť radikalizácie*

Nedávne teroristické útoky, najmä útoky jednotlivcov, ako aj rýchlosť procesu radikalizácie v prípade niektorých páchatel'ov, boli varovným prstom, ktorý poukázal na dôležitosť predchádzania radikalizácii a boja proti nej. S cieľom zintenzívniť úsilie v tejto oblasti zriadila Komisia **expertnú skupinu na vysokej úrovni pre oblasť radikalizácie**, ktorá by mala nadviazať na doterajšie úspechy a prispieť k zlepšeniu spolupráce a súčinnosti medzi všetkými zainteresovanými stranami³⁰. Táto skupina bola poverená vypracovaním odporúčaní pre ďalšie kroky v tejto oblasti, pričom prvá priebežná správa má byť dokončená tohto roku. Komisia predloží správu o dosiahnutom pokroku na zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci v decembri 2017. Táto skupina sa zameria aj na rámcové podmienky, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska posilnenia kapacít a odborných znalostí v oblasti predchádzania radikalizácie, a na prípadnú potrebu ďalších mechanizmov spolupráce na úrovni EÚ. Keďže niektoré členské štáty volajú v tejto súvislosti po zriadení centra EÚ na predchádzanie radikalizácii, skupina posúdi potrebu vytvorenia takejto štruktúry, ako aj jej pridanú hodnotu.

K prioritným otázkam, o ktorých sa bude v rámci tejto skupiny diskutovať, patrí aj **radikalizácia vo väzniciach**. Dôraz sa v súčasnosti klade na to, aby členské štáty vykonali závery zo zasadnutia Rady SVV z 20. novembra 2015 o posilnení trestnoprávnej reakcie na radikalizáciu³¹. Komisia zorganizuje 27. februára 2018 konferenciu o tejto problematike, na ktorú budú prizvané zainteresované strany a na ktorej budú spoločne prezentované výsledky prebiehajúcich projektov.

Komisia zohľadní závery a odporúčania skupiny v pracovnom pláne existujúcich iniciatív (najmä v rámci centra excelentnosti siete na zvyšovanie povedomia o radikalizácii), ako aj pri využívaní a nasmerovaní nástrojov financovania (vrátane Fondu pre vnútornú bezpečnosť, ale aj iných súvisiacich fondov ako je Erasmus+, program Spravodlivosť alebo Európsky sociálny fond).

2. *Boj proti radikalizácii online*

Teroristi naďalej využívajú internet na radikalizáciu a nábor členov, ako aj na prípravu a podnecovanie útokov či na oslavu svojich zverských činov. Európska rada³² a skupiny G7³³ a G20³⁴ nedávno naliehavo vyzvali na prijatie ďalších krokov v reakcii na túto globálnu výzvu a opätovne zdôraznili, že v tomto ohľade nesie zodpovednosť aj priemyselný sektor.

V júli 2017 stanovili členovia internetového fóra EÚ **akčný plán na boj proti teroristickému obsahu na internete**. V tomto akčnom pláne vyzvali internetový priemysel, aby v záujme zabezpečenia rýchleho odhaľovania a odstraňovania škodlivého materiálu prijal

³⁰ Pozri Ôsmu správu o pokroku na ceste k účinnej a skutočnej bezpečnostnej únii [COM(2017) 354 final z 29.6.2017].

³¹ Závery Rady Európskej únie a členských štátov zasadajúcich v rámci Rady o posilnení trestnoprávnej reakcie na radikalizáciu vedúcu k terorizmu a násilnému extrémizmu (14382/15).

³² http://www.consilium.europa.eu/sk/meetings/european-council/2017/06/22-23-euco-conclusions_pdf/.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2017/05/26-statement-fight-against-terrorism/>.

³⁴ <http://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2017/07/07-g20-counter-terrorism/>.

rázne opatrenia, vyčlenil príslušné zdroje a vyvinul potrebné technické nástroje. Zároveň v ňom vyzvali na okamžitý pokrok v celom rade oblastí³⁵ a stanovili mechanizmus pravidelného predkladania správ o prijatých opatreniach a dosiahnutých výsledkoch.

Komisia hostila 29. septembra 2017 stretnutie vyšších úradníkov v rámci internetového fóra EÚ, na ktorom sa hodnotilo **vykonávanie akčného plánu na boj proti teroristickému obsahu na internete**. Z hodnotenia vyplynulo, že čoraz viac spoločností sa uberá cestou automatického odhaľovania, ktoré im umožňuje využívať technickú expertízu na identifikáciu teroristického obsahu v momente jeho uverejnenia. Niektoré spoločnosti uviedli, že 75 % obsahu odhaľujú automaticky, pričom konečné rozhodnutie o jeho odstránení prijímajú kontrolóri. V prípade iných spoločností sa 95 % obsahu teraz odhaľuje pomocou vlastných detekčných nástrojov. Napriek tomuto zjavnému pokroku Komisia naliehavo žiada všetky spoločnosti, aby tieto nástroje využívali vo väčšej miere, a aby tak zabezpečili rýchlejšie odhaľovanie teroristického obsahu, skrátenie doby, počas ktorej zostáva tento obsah uverejnený na internete, ako aj rýchlejšie a účinnejšie odstraňovanie teroristickej propagandy. Komisia spoločnosti zároveň vyzvala, aby rozšírili svoje „databázy hashov“ a zabránili tak opätovnému uverejňovaniu odstráneného teroristického obsahu na iných platformách, a teda aj jeho šíreniu na viacerých platformách súčasne. Tento nástroj by sa mal rozšíriť tak z obsahového hľadiska, pričom by mal okrem videí a obrázkov zahŕňať aj iné súbory, ako aj z hľadiska zapojených spoločností.

Okrem toho Komisia naďalej podporuje organizácie občianskej spoločnosti v tom, aby v online priestore šíрили pozitívne **posolstvo namierené proti teroristickej ideológii**. Komisia v tejto súvislosti 6. októbra 2017 zverejnila výzvu na predkladanie návrhov, v rámci ktorej poskytne konzorciám organizácií občianskej spoločnosti 6 mil. EUR na prípravu a realizáciu takýchto kampaní.

Pokiaľ ide o budúcnosť, Komisia zvolá na 6. decembra 2017 zasadnutie internetového fóra EÚ na ministerskej úrovni, na ktoré budú prizvaní vysokí zástupcovia internetového priemyslu. Cieľom tohto zasadnutia bude posúdiť dosiahnutý pokrok a pripraviť pôdu pre budúce opatrenia.

Opatrenia prijímané proti teroristickému obsahu na internete v rámci internetového fóra EÚ treba vnímať v širšom kontexte boja proti nelegálnemu obsahu na internete. Účinnosť týchto opatrení ešte viac posilnilo oznámenie Komisie z 28. septembra 2017. V tomto oznámení je stanovený súbor **usmernení a zásad, na základe ktorých budú môcť online platformy** v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi, členskými štátmi a inými príslušnými zainteresovanými stranami zintenzívniť boj proti nelegálnemu obsahu na internete³⁶. Cieľom uvedeného oznámenia je zjednodušiť a zintenzívniť vykonávanie osvedčených postupov v oblasti predchádzania uverejňovaniu nelegálneho obsahu, jeho odhaľovania a odstraňovania či v oblasti zamedzovania prístupu k nemu, a tak zabezpečiť účinné odstraňovanie nelegálneho obsahu, zvýšenú transparentnosť a ochranu základných práv. Jeho zámerom je zároveň objasniť, akú mieru zodpovednosti nesú platformy pri proaktívnom odhaľovaní a odstraňovaní nelegálneho obsahu či pri zamedzovaní prístupu k nemu. Komisia očakáva, že online platformy budú v nasledujúcich mesiacoch promptne konať, a to aj v nadväznosti na

³⁵ COM(2017) 407 final (26.7.2017).

³⁶ Oznámenie o boji proti nezákonnému obsahu na internete, „Zvyšovanie zodpovednosti online platforiem“ [COM(2017) 555 final z 28.9.2017].

prebiehajúce dialógy, ako je napr. internetové fórum EÚ zamerané na boj proti terorizmu a nezákonným nenávisným prejavom.

Komisia bude zároveň sledovať dosiahnutý pokrok a posúdi, či sú v záujme zabezpečenia rýchleho a proaktívneho odhaľovania a odstraňovania nelegálneho obsahu na internete potrebné ďalšie opatrenia vrátane prípadných legislatívnych opatrení, ktoré by doplnili existujúci regulačný rámec. Vykonávanie tejto činnosti bude prebiehať do mája 2018.

Na legislatívnej úrovni predstavuje návrh Komisie³⁷ na **revíziu smernice o audiovizuálnych mediálnych službách** z mája 2016 zintenzívnenie boja proti nenávisným prejavom. Jeho zámerom je zosúladiť smernicu s rámcovým rozhodnutím o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie³⁸, ako aj s Chartou základných práv. V uvedenom návrhu sa zároveň členským štátom ukladá povinnosť zabezpečiť, aby poskytovatelia platforiem na zdieľanie videí zaviedli vhodné opatrenia, ktoré ochránia občanov pred podnecovaním násillia alebo nenávisti. Medzi takéto opatrenia patria napríklad mechanizmy nahlasovania a označovania škodlivého obsahu.

V. VONKAJŠÍ ROZMER BOJA PROTI TERORIZMU

1. Vonkajšia činnosť EÚ v oblasti boja proti terorizmu

Vonkajšia činnosť EÚ v oblasti boja proti terorizmu prispieva k dosahovaniu prioritného cieľa, ktorým je posilnenie vnútornej bezpečnosti Únie. Preto by sa malo zabezpečiť dôslednejšie prelnínanie strategických a politických aspektov vonkajšej a vnútornej bezpečnosti EÚ, ktoré by prispelo k účinnejšiemu boju proti terorizmu na všetkých úrovniach.

Komisia podporuje celý rad vonkajších činností, ktoré sú zamerané na posilnenie bezpečnosti. Na tento účel vyčlenila viac ako 2,3 mld. EUR, ktoré sú určené na financovanie vyše 600 projektov prebiehajúcich od 1. januára 2017. Zatiaľ čo niektoré činnosti sú výslovne zamerané na bezpečnosť (t. j. konkrétne činnosti v oblasti boja proti financovaniu terorizmu, boja proti radikalizácii, ochrany hraníc alebo väznenstva), iné sú z hľadiska bezpečnosti relevantné (t. j. programy zamerané na odstránenie základných príčin neistoty a utrpenia prostredníctvom zlepšovania úrovne vzdelávania, dostupnosti prírodných zdrojov a energie, riadenia a sektora bezpečnosti, ako aj podpory občianskej spoločnosti).

Rada pre zahraničné veci na svojom zasadnutí 19. júna 2017 prijala komplexné **závery o vonkajšej činnosti EÚ v oblasti boja proti terorizmu**³⁹, čím obnovila strategické smerovanie v tejto oblasti. Vysoká predstaviteľka a Európska komisia budú podľa potreby spoločne pracovať na úspešnom vykonaní týchto záverov. V tejto súvislosti bol medzi Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a Európskou komisiou vytvorený spoločný koordinačný mechanizmus, ktorý by mal zabezpečiť včasné a úplné vykonanie týchto záverov, ako aj následné predloženie súvisiacej správy Rade do júna 2018. Prioritou bude:

- **posilniť sieť expertov na boj proti terorizmu v delegáciách EÚ:** Experti na boj proti terorizmu by mali byť vo väčšej miere zapojení do plánovania podpory EÚ, ako aj do miestnej koordinácie spolupráce jednotlivých členských štátov s našimi

³⁷ COM(2016) 287 final (25.5.2016).

³⁸ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV (28.11.2008).

³⁹ [http://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/sk/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

partnermi v oblasti boja proti terorizmu. Väčší rozsah vykonávaných úloh si bude vyžadovať, aby pred samotným nasadením i počas neho absolvovali títo experti intenzívnejšiu odbornú prípravu. Mandát týchto expertov bude presnejšie vymedzený v poverovacích listinách a ich účinnosť s agentúrami EÚ pôsobiacimi v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí nadobudne stabilnejší charakter. V záujme pokrytia všetkých ťažiskových oblastí sa sieť expertov na boj proti terorizmu⁴⁰ rozšíri aj do regiónu Afrického rohu a do strednej a juhovýchodnej Ázie,

- **zintenzívniť spoluprácu medzi misiami a operáciami pôsobiacimi v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky a agentúrami EÚ pôsobiacimi v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí** pri zhromažďovaní, analýze a výmene informácií a zároveň zväziť možnosti užšieho prepojenia medzi aktérmi z vojenského sektora a aktérmi z oblasti presadzovania práva na účely boja proti terorizmu. Z hľadiska zlepšenia výmeny údajov a informácií medzi spoločnou bezpečnostnou a obranou politikou a politikou v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí bude dôležité podporiť revíziu prvkov súčasného regulačného rámca a pilotne začleniť do vybraných misií a operácií pôsobiacich v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky spravodajské jednotky zamerané na oblasť trestnej činnosti. Zásadným krokom bude zjednodušiť a zlepšiť prepojenie s činnosťami agentúr pôsobiacich v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí v prioritných tretích krajinách, a to aj na základe lepšej výmeny informácií medzi aktérmi z EÚ a mimo nej,
- **posilniť medzinárodnú spoluprácu v oblasti boja proti terorizmu a v oblasti predchádzania násilnému extrémizmu a boja proti nemu** s partnerskými krajinami na západnom Balkáne a Blízkom východe, v severnej Afrike, Turecku, Perzskom zálive, v regióne Sahel a v Africkom rohu; s kľúčovými strategickými partnermi vrátane USA, Kanady a Austrálie, ako aj s kľúčovými partnermi na regionálnej a multilaterálnej úrovni, ako je OSN, NATO, Globálne fórum pre boj proti terorizmu, Finančná akčná skupina, Africká únia, Združenie národov juhovýchodnej Ázie, Rada pre spoluprácu v Perzskom zálive a Liga arabských štátov.

2. *Dohovor Rady Európy o predchádzaní terorizmu*

V záujme prehĺbenia medzinárodnej spolupráce v oblasti boja proti terorizmu predkladá Komisia spolu s touto správou aj **návrhy⁴¹ rozhodnutí Rady o uzavretí Dohovoru Rady Európy o predchádzaní terorizmu a jeho dodatkového protokolu**. Tento dohovor⁴², ktorý Rada Európy prijala 16. mája 2005, sa týka kriminalizácie teroristických činov a činov súvisiacich s terorizmom, medzinárodnej spolupráce zameranej na takúto trestnú činnosť, ako aj ochrany obetí terorizmu, ich odškodňovania a podpory. Dohovor nadobudol platnosť 1. júna 2007. Všetky členské štáty EÚ tento dohovor podpísali a 23 členských štátov ho aj ratifikovalo. Cieľom dodatkového protokolu⁴³, ktorý Rada Európy prijala 18. mája 2015, je doplniť dohovor súborom ustanovení zameraných na uplatňovanie trestnoprávných aspektov rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 2178 (2014)⁴⁴ s názvom „Hrozby pre medzinárodný mier a bezpečnosť spôsobené teroristickými činmi“. Dodatkový protokol je teda reakciou na

⁴⁰ K dnešnému dňu sú experti na boj proti terorizmu nasadení v delegáciách EÚ v týchto krajinách: Alžírsko, Bosna a Hercegovina (s regionálnym mandátom pre západný Balkán), Čad (Sahel), Irak, Jordánsko, Libanon, Líbya (umiestnení v Tunise), Maroko, Nigéria, Pakistan, Saudská Arábia, Tunisko a Turecko.

⁴¹ COM(2017) 606 final (18.10.2017) a COM(2017) 607 final (18.10.2017).

⁴² <https://rm.coe.int/168008371c>.

⁴³ <https://rm.coe.int/168047c5ea>.

⁴⁴ http://www.un.org/en/sc/ctc/docs/2015/SCR%202178_2014_EN.pdf.

túto rezolúciu, pričom podporuje spoločné chápanie trestných činov súvisiacich so zahraničnými teroristickými bojovníkmi, ako aj spoločnú reakciu na takéto činy. Dodatokový protokol nadobudol platnosť 1. júla 2017.

EÚ podpísala dohovor a jeho dodatkový protokol 22. októbra 2015. Keďže EÚ prijala v oblasti boja proti terorizmu komplexný súbor právnych nástrojov, najmä smernicu o boji proti terorizmu⁴⁵, je pripravená splniť svoj záväzok a stať sa zmluvnou stranou dohovoru a jeho dodatkového protokolu.

3. *Smerom k revidovanej dohode o záznamoch o cestujúcich s Kanadou*

Súdny dvor EÚ vo svojom stanovisku z 26. júla 2017⁴⁶ uviedol, že dohoda medzi Kanadou a EÚ o prenose a využívaní údajov z osobného záznamu o cestujúcich (PNR), ktorá bola podpísaná 25. júna 2014, nemôže byť uzatvorená v jej súčasnej podobe. Dôvodom sú viaceré jej ustanovenia, ktoré sú nezlučiteľné so základnými právami uznanými EÚ, najmä s právom na ochranu údajov a rešpektovaním súkromného života. Komisia momentálne komunikuje s Kanadou o príprave ďalšieho kola rokovaní o revízii znenia dohody, a to aj vzhľadom na nadchádzajúce stretnutie ministrov vnútra krajín G7, ktoré sa uskutoční 19. a 20. októbra 2017 v Ischii. Na tento účel predkladá Komisia spolu s touto správou aj **odporúčanie⁴⁷ Rade, aby povolila začať rokovania o revidovanej dohode** v súlade so všetkými požiadavkami, ktoré Súdny dvor uviedol vo svojom stanovisku. Rada sa vyzýva, aby urýchlene povolila začatie týchto rokovaní. Keďže využívanie údajov PNR je dôležitým nástrojom v boji proti terorizmu a závažnej cezhraničnej trestnej činnosti, Komisia prijme potrebné kroky na zabezpečenie kontinuálneho prenosu týchto údajov do Kanady, a to pri plnom dodržovaní základných práv v súlade so stanoviskom Súdneho dvora.

V tejto súvislosti Komisia zdôrazňuje, že bude i naďalej podporovať členské štáty pri vykonávaní smernice EÚ o PNR⁴⁸. Stanovisko Súdneho dvora nemá pritom žiaden vplyv na záväzky členských štátov, ktoré vyplývajú z uvedenej smernice.

4. *Posilnenie spolupráce Europolu s tretími krajinami*

Spolupráca s tretími krajinami má zásadný význam z hľadiska boja proti terorizmu a organizovanej trestnej činnosti, čo zdôraznila Rada pre zahraničné veci vo svojich záveroch o vonkajšej činnosti EÚ v oblasti boja proti terorizmu⁴⁹ prijatých na zasadnutí v júni 2017. Na túto skutočnosť poukazujú aj príslušné regionálne stratégie EÚ⁵⁰. Pred nadobudnutím účinnosti nového nariadenia o Europole⁵¹ 1. mája 2017 uzatvorila táto agentúra na základe predchádzajúceho právneho základu⁵² s viacerými tretími krajinami dohody o rámci spolupráce v oblasti výmeny strategických a technických informácií. V niektorých týchto

⁴⁵ Smernica 2017/541 (15.3.2017).

⁴⁶ Stanovisko 1/15 Súdneho dvora Európskej únie (26.7.2017).

⁴⁷ COM(2017) 605 final z 18.10.2017.

⁴⁸ Smernica 2016/681 (27.4.2016).

⁴⁹ [http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf\(4\)/](http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/pdf/Read-the-full-text-of-the-Council-conclusions_pdf(4)/).

⁵⁰ Okrem iného ide aj o revidovanú európsku susedskú politiku [JOIN(2015) 50 final z 18.11.2015].

⁵¹ Nariadenie 2016/794 (11.5.2016).

⁵² Rozhodnutie Rady 2009/371/SVV (6.4.2009).

dohodách sa stanovuje aj možnosť výmeny osobných údajov⁵³. Tieto dohody zostávajú v platnosti.

Od 1. mája 2017 upravujú pravidlá stanovené v **novom nariadení o Europol** vonkajšie vzťahy Europolu s tretími krajinami, a to najmä podmienky na výmenu osobných údajov s orgánmi Únie, tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami. Podľa zmluvy a uvedeného nariadenia je Komisia zodpovedná viesť s tretími krajinami v mene Únie rokovania o medzinárodných dohodách o výmene osobných údajov Europolom⁵⁴. Europol môže pre potreby vykonávania svojich úloh nadviazať a udržiavať spoluprácu s externými partnermi na základe pracovných a administratívnych dohôd, ktoré neumožňujú výmenu osobných údajov.

Vzhľadom na operačné potreby Únie pri zaistovaní spolupráce v oblasti bezpečnosti s tretími krajinami **predloží Komisia v súlade s nariadením o Europole do konca roka odporúčania Rade**, aby povolila začať rokovania o uzatvorení dohôd medzi EÚ a Alžírskom, Egyptom, Izraelom, Jordánskom, Libanonom, Marokom, Tuniskom a Tureckom, ktoré vytvoria právny základ pre prenos osobných údajov medzi Europolom a týmito tretími krajinami⁵⁵. Vďaka týmto dohodám sa ešte výraznejšie posilní schopnosť Europolu zapájať do spolupráce tretie krajiny v záujme predchádzania trestným činom a boja proti nim, čo je základným poslaním Europolu.

VI. ZÁVER

V tejto správe sa uvádza súbor opatrení zameraných na boj proti terorizmu, ktoré členskými štátmi poskytnú ďalšiu podporu pri riešení súčasných bezpečnostných hrozieb. Komisia vyzýva členské štáty a Radu, aby sa realizácia týchto opatrení stala pre ne prioritou. O pokroku dosiahnutom v tejto oblasti bude Komisia informovať Európsky parlament a Radu.

Ďalšia správa o pokroku pri budovaní bezpečnostnej Únie bude predložená v decembri 2017 a zameria sa na interoperabilitu informačných systémov EÚ pre oblasť bezpečnosti a riadenia hraníc a migrácie. Komisia v tejto súvislosti pripomína, že je dôležité pokročiť pri realizácii legislatívnych priorit týkajúcich sa uvedených informačných systémov.

⁵³ Dohody, ktoré umožňujú výmenu osobných údajov, uzatvoril Europol s nasledujúcimi tretími krajinami: Albánsko, Austrália, Bosna a Hercegovina, bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko, Čierna Hora, Gruzínsko, Island, Kanada, Kolumbia, Lichtenštajnsko, Moldavsko, Monako, Nórsko, Srbsko, Švajčiarsko, Ukrajina a USA. Správna rada Europolu povolila začať rokovania o dohode medzi Europolom a Izraelom. Tieto rokovania však neboli v čase začatia uplatňovania nového nariadenia o Europole ukončené.

⁵⁴ V nariadení o Europole sa zároveň stanovuje možnosť prenosu osobných údajov medzi Europolom a tretími krajinami na základe rozhodnutia, v ktorom Komisia dospeje k záveru, že daná krajina zabezpečuje primeranú úroveň ochrany údajov („rozhodnutie o primeranosti“).

⁵⁵ Okrem dohôd s týmito tretími krajinami Komisia pripomína aj strategický rámec pre rozhodnutia o primeranosti, ako aj iné nástroje na prenos údajov a medzinárodné nástroje na ochranu údajov, ktoré sa uvádzajú v oznámení Komisie o výmene a ochrane osobných údajov v globalizovanom svete [COM(2017) 7 final z 10.1.2017], v ktorom Komisia vyzýva tretie krajiny k tomu, aby pristúpili k Dohovoru Rady Európy č. 108 a jeho dodatkovému protokolu.